

**ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**

НАКАЗ

від 03.02.2020

м. Ужгород

№ 27

Про підсумки роботи обласних закладів позашкільної освіти з організації гурткової роботи, участі у 2019 році у всеукраїнських організаційно-масових заходах з вихованнями та семінарах-практикумах для педагогічних працівників

Відповідно до статті 14 Закону України „Про освіту”, статті 10 Закону України „Про позашкільну освіту”, з метою визначення ефективності роботи обласних закладів позашкільної освіти щодо організації та проведення навчально-виховних, інформаційно-методичних, організаційно-масових заходів департаментом освіти і науки облдержадміністрації у січні 2020 року проведено вивчення організації діяльності гуртків у поточному навчальному році, а також зроблено аналіз кількісних та якісних показників участі у 2019 році у всеукраїнських організаційно-масових заходах з вихованнями та семінарах-практикумах для педагогічних працівників. Зокрема, зазначене реалізовано у Закарпатському обласному палаці дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН”, Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді, Закарпатському обласному центрі науково-технічної творчості учнівської молоді і Закарпатському центрі туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді.

До початку проведення перевірки, 2 січня 2020 року, у департаменті освіти і науки облдержадміністрації відбулася нарада з керівниками, під час якої директором департаменту було рекомендовано вжити невідкладних заходів для забезпечення ефективності роботи обласних закладів позашкільної освіти, створення в них належних умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців, активізації організаційних форм, методів і засобів освітньої діяльності, налагодження надання якісних освітніх послуг на основі сучасних підходів для забезпечення належного розвитку позашкільної освіти області.

Одне з головних завдань, що впливає з Методичних рекомендацій з питань організації освітнього процесу в закладах позашкільної освіти в 2019/2020 навчальному році (лист МОН України від 10.07.2019 № 1/9-436) – це належна організація гурткової роботи.

У поточному навчальному році на базі обласних закладів позашкільної освіти функціонують 523 гуртки, у яких за різноманітними напрямками позашкільної освіти займаються 8267 вихованців, учнів і слухачів. Зокрема, у Закарпатському обласному палаці дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН” (далі – „ПАДІЮН”) діє 344 гуртки (5215 вихованців), у Закарпатському обласному центрі науково-технічної творчості учнівської молоді (далі – ЗОЦНТТУМ) – 82 гуртки (1418 вихованців), у Закарпатському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді (далі – ЗОЕНЦУМ) – 55 гуртків (821 вихованець), Закарпатському центрі туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді (далі – ЗЦТКЕСУМ) – 42 гуртки (813 вихованців).

Відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 № 433, для забезпечення організації проведення гурткової роботи в обласних закладах позашкільної освіти керівниками затверджено відповідні графіки, укладено договори з керівниками закладів дошкільної, загальної середньої та вищої освіти про використання бази цих закладів освіти для проведення гуртків з вихованцями.

Так, у 2019/2020 навчальному році у „ПАДІЮНі” 54 гуртки, що становить 16 відс. їх загальної кількості, проводяться з використанням бази закладів освіти м.Ужгород, м. Чоп, Іршавського, Міжгірського, Мукачівського та Ужгородського районів. Директором „ПАДІЮНу” укладено 19 угод з керівниками про використання навчальної бази цих закладів освіти для проведення гурткових занять. У ЗОЦНТТУМ 49 гуртків (60 відс.) організовано на базі закладів освіти м.Ужгород, Іршавського, Міжгірського, Свалявського, Тячівського та Ужгородського районів, укладено 21 угоду про використання приміщень закладів освіти. У ЗОЕНЦУМ 35 гуртків (64 відс.) організовано на базі закладів освіти м.Ужгород, м. Хуст, Іршавського, Рахівського, Тячівського та Хустського районів, укладено 11 угод про використання приміщень закладів освіти. У ЗЦТКЕСУМ 28 гуртків (67 відс.) організовано на базі закладів освіти м.Ужгород, Воловецького, Іршавського, Міжгірського, Мукачівського, Перечинського, Ужгородського районів та Перечинської об’єднаної територіальної громади, укладено 17 угод.

Під час проведення контролю за станом організації гурткової роботи в обласних закладах позашкільної освіти було відвідано 47 занять гуртків, з яких 13 занять художньо-естетичного напрямку, що організовані у „ПАДІЮНі”, 16 еколого-натуралістичного напрямку – у ЗОЕНЦУМ, 9 науково-технічного напрямку – у ЗОЦНТТУМ та 9 туристсько-краєзнавчого напрямку – у ЗЦТКЕСУМ.

Керівниками „ПАДІЮНу” (Ганущина С.І.) та ЗЦТКЕСУМ (Мошак М.І.) вжито заходів для забезпечення внутрішнього контролю за організацією гурткової роботи у зазначених закладах позашкільної освіти. Зокрема, у І півріччі 2019/2020 навчального року у ЗЦТКЕСУМ проведено комісійну

перевірку роботи гуртків, результати якої узагальнено наказом від 17.01.2020 № 14 „Про підсумки перевірки роботи гуртків”.

У керівників гуртків під час занять були наявні Журнал обліку роботи гуртка та інша документація, пов'язана з виконанням посадових обов'язків. Педагогами проведено з вихованцями вступні та цільові інструктажі з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Відвідування вихованців на більшості занять становила 70-80 відсотків. Разом з тим, на гуртках „ПАДІОНУ”: „Шаховий гурток” (кер. Найгебавер С.Е.), „Комп'ютерний всесвіт” (кер. Шебестян А.А.), „Фотогурток” (кер. Дуленко Я.М.) під час перевірки були присутні тільки 4-5 вихованців, слухачів (35 відс.). Недостатня кількість дітей була і на занятті гуртка „Історичне краєзнавство” (кер. Мазур В.Б.) у ЗЦТКЕСУМ – 8 учнів (33 відс.).

Серед інших недоліків, виявлених у роботі окремих керівників гуртків „ПАДІОНУ” та ЗЦТКЕСУМ, – несвоєчасне заповнення документації та неточність даних щодо кількості у них вихованців.

За наслідками перевірки, проведеної у ЗОЦНТТУМ та ЗОЕНЦУМ, встановлено, що їх керівниками, відповідно Корсаком В.В. і Геревичем О.В., у поточному навчальному році не забезпечується належний контроль за проведенням гурткових занять із вихованцями.

Під час відвідання гуртків „Юні квітникарі” (кер. Величканич О.М.), „Юні садівники – II”, „Юні садівники – III” (кер. Андрусь Г.М.), „Лікарські рослини” (кер. Вайдич М.І.), „Лікарські рослини – I” (кер. Спащук А.І.), „Екологічний театр” (кер. Бокій Л.І.), „Юні охоронці природи” (кер. Копча М.М.), „Лікарські рослини” (кер. Павко М.М.) у ЗОЕНЦУМ на заняттях були присутні всього 15-30 відс. дітей.

Неналежною є наповнюваність гуртків у ЗОЦНТТУМ. Під час перевірки на гуртках були присутні 2-4 дітей, тобто 10-15 відсотків, а на занятті гуртка „Початкове технічне моделювання” (кер. Дребітко А.В.) діти взагалі були відсутні, хоча згідно зі списком у зазначений гурток записано 28 дітей.

Керівниками гуртків не забезпечується проведення гурткових занять згідно з графіком, затвердженим директором ЗОЦНТТУМ Корсаком В.В. Окремі керівники гуртків розпочинають та завершують гурткове заняття за власним планом, не узгодженим з адміністрацією закладу позашкільної освіти. Гуртки „Виготовлення сувенірів” (кер. Ярошинська Б.І.) та „Паперопластика” (кер. Гораль-Тріщук О.Й.), що згідно з графіком повинні працювати відповідно щопонеділка з 13.30 до 17.50 та щосуботи з 14.00 до 18.00, насправді проводять свої заняття за іншим розкладом. А заняття гуртка „Фітодизайн” (кер. Горват А.К.) 24.01. та 27.01.2020 не були проведені.

У ЗЦТКЕСУМ керівниками гуртків не забезпечується належне ведення відповідної документації. Зокрема, окремими працівниками у Журналах обліку роботи гуртків не ведуться записи про планування гурткової роботи, відсутні дані про дітей, немає записів про проведення вступних інструктажів з безпеки

життєдіяльності, відсутні результати роботи гуртка. У розділі, відведеному для записів з висновками та зауваженнями до роботи гуртка, записів про проведення контролю з боку керівників ЗОЦНТТУМ немає. Крім того, окремі плани роботи гуртків у 2019/2020 навчальному році не погоджено директором, як це передбачено вимогами Примірної інструкції з ведення ділової документації в позашкільних навчальних закладах, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 23.08.2012 № 947.

У ЗОЕНЦУМ не дотримуються вимог санітарних правил і норм у частині перевантаження окремих приміщень для проведення навчальних занять. Зокрема, у поточному навчальному році директором ЗОЕНЦУМ затверджено графік, згідно з яким в одному приміщенні одночасно проводяться по два заняття. Зокрема, 29.01.2020 в одному класі, розрахованому на 10-12 посадкових місць, проводилися одночасно два гуртки: „Юні садівники – II”, „Лікарські рослини”, на яких були присутні по п'ять дітей.

Крім того, керівники гуртків Павко М.М., Катрич І.С. та Стрічко О.С. не забезпечують належне дотримання вимог безпеки життєдіяльності вихованців, під час організації екскурсій за межі ЗОЕНЦУМ не проводять цільових інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності з вихованцями.

Проведення занять і гуртків з дітьми є вагомою організаційною формою здійснення позашкільної освіти і разом з організаційно-масовою роботою у закладах позашкільної освіти повинні забезпечувати належний розвиток творчих здібностей вихованців, учнів, слухачів.

Згідно з Планом всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2019 рік (за основними напрямками позашкільної освіти) та Планом семінарів-практикумів для педагогічних працівників закладів позашкільної освіти на 2019 рік, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України 21.11.2018 № 1292, у минулому році для закладів позашкільної освіти проводилося 207 організаційно-масових заходів для дітей та семінарів-практикумів для педагогічних працівників.

Зокрема, за еколого-натуралістичним напрямом позашкільної освіти було сплановано 54 всеукраїнські заходи, з яких Закарпатським обласним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді забезпечено участь у 29 заходах, за науково-технічним напрямом – 81 всеукраїнський захід, з яких Закарпатським обласним центром науково-технічної творчості учнівської молоді забезпечено участь у 25 заходах, за туристсько-краєзнавчим напрямом – 51 всеукраїнський захід, з яких Закарпатським центром туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді забезпечено участь у 25 заходах, за художньо-естетичним напрямом – 21 всеукраїнський захід, з яких Закарпатським обласним палацом дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН” забезпечено участь у 8 всеукраїнських заходах.

Відповідно до наведеного, активність участі педагогічних працівників та вихованців у всеукраїнських заходах, організація проведення яких

здійснювалася згідно з планами Міністерства освіти і науки України у 2019 році, становить 42,0 відс., зокрема, ЗОЕНЦУМ – 53,7 відс., ЗЦНТТУМ – 30,8 відс., ЗЦТКЕСУМ – 49,0 відс., „ПАДІЮН” – 38,0 відс. Зазначені індикатори ефективності діяльності закладів позашкільної освіти засвідчують недостатню їх організаційно-масову та навчально-методичну роботу.

Серед об’єктивних причин неналежних кількісних показників та низької активності окремих обласних закладів позашкільної освіти у всеукраїнських заходах є комерціалізація учнівських конкурсів і змагань, участь у яких здійснюється на платній основі, перенесення або скасування окремих заходів, погіршення стану здоров’я учасників.

Разом з тим закладами позашкільної освіти не забезпечено участі у всеукраїнських заходах через те, що в них немає фахівців, гуртків та вихованців за окремими профілями з напрямів позашкільної освіти. Зокрема, ЗОЕНЦУМ не забезпечено участі у Всеукраїнському конкурсі винахідницьких і раціоналізаторських проектів еколого-натуралістичного напрямку, Всеукраїнському фестивалі „Лірики природи”, Всеукраїнському конкурсі „Юний селекціонер і генетик”, Всеукраїнському зльоті учнівських виробничих бригад і трудових аграрних об’єднань закладів освіти та фінальних етапах Всеукраїнських конкурсів, оскільки немає гуртків цих профілів; ЗОЦНТТУМ – у всеукраїнських заходах з радіопеленгування, судномодельювання, картингу, авіамоделювання (трасові моделі), автомоделювання, радіоелектронного конструювання; „ПАДІЮН” – у Всеукраїнському конкурсі творчості дітей та учнівської молоді „За нашу свободу”, Всеукраїнському фестивалі-конкурсі духових оркестрів „Армія дітям” та Всеукраїнському відкритому фестивалі закладів позашкільної освіти України „Територія творчості”.

У 2019 році ЗЦТКЕСУМ не забезпечено участі у проведенні таких заходів: Кубка України серед юнаків з пішохідного туризму (Миколаївська область), Кубка України серед юнаків з пішохідного туризму в приміщенні (Чернігівська область), XIII Всеукраїнської філософсько-краєзнавчої конференції, семінару з підвищення кваліфікації суддів з пішохідного туризму УкрПТО.

Для належного планування роботи обласних закладів позашкільної освіти у 2020 році щодо організації участі у всеукраїнських заходах департаментом освіти і науки облдержадміністрації було доведено до відома керівників наказ Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1489 „Про затвердження Плану всеукраїнських і міжнародних організаційно-масових заходів з дітьми та учнівською молоддю на 2020 рік (за основними напрямками позашкільної освіти) та Плану семінарів-практикумів для педагогічних працівників закладів позашкільної освіти на 2020 рік” (лист від 04.12.2019 № 01-15/4066).

Згідно з оперативною інформацією керівників обласних закладів позашкільної освіти, у 2020 році сплановано участь у більшості організаційно-масових заходів, передбачених планами Міністерства освіти і науки України, затвердженими наказом від 28.11.2019 № 1489.

Відповідно до наведеного, за результатами роботи обласних закладів позашкільної освіти у 2019 році, з метою належної організації проведення навчальних занять і гуртків з дітьми, створення умов для різностороннього розвитку творчих здібностей вихованців за різноманітними напрямками позашкільної освіти, підвищення кваліфікації та удосконалення професійної майстерності педагогічних працівників, забезпечення їх участі в організаційно-масових заходах

НАКАЗУЮ:

1. Вказати директорам Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді Геревичу О.В. та Закарпатського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді Корсаку В.В. на неналежну організацію гурткової роботи.

2. Директорам Закарпатського обласного палацу дитячої та юнацької творчості „ПАДІЮН” (Ганущина С.І.), Закарпатського обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді (Геревич О.В.), Закарпатського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді (Корсак В.В.) та Закарпатського центру туризму, краєзнавства, екскурсій та спорту учнівської молоді (Мошак М.І.):

2.1. Забезпечити належну організацію та проведення навчально-виховної, інформаційно-методичної, організаційно-масової роботи у закладах позашкільної освіти.

2.2. Посилити контроль за належним проведенням усіх етапів та організацією участі вихованців та педагогічних працівників у всеукраїнських заходах у 2020 році.

2.3. Забезпечити ефективне використання бюджетних коштів для організації участі у всеукраїнських заходах, спланованих Міністерством освіти і науки України, планувати своєчасне проведення їх районних (міських), обласних етапів.

2.4. Налагодити діяльність гуртків, удосконалити мережу діючих профільних гуртків та секцій, забезпечити створення умов для вихованців у професійному самовизначенні і творчій самореалізації.

2.5. Своєчасно повідомляти департамент освіти і науки облдержадміністрації про зміни, які відбуваються у режимі роботи гуртків у 2020 році та надавати оформлений належним чином дійсний графік їх роботи.

2.6. Здійснити добір педагогічних кадрів для забезпечення якісної організації та проведення всіх гуртків за напрямками позашкільної діяльності згідно з профілем закладу позашкільної освіти.

2.7. Упроваджувати сучасні виховні системи, технології і методики у сфері національно-патріотичного виховання, здійснювати превенції негативних проявів поведінки, злочинності, наркоманії, алкоголізму серед дітей та молоді

шляхом залучення до участі у заходах національно-патріотичного та духовно-морального виховання.

2.8. Інформацію та фотоматеріали про масові заходи, проведені у закладі позашкільної освіти, або про організацію участі у всеукраїнських заходах своєчасно публікувати на вебсайті.

2.9. Забезпечити дотримання вимог щодо створення безпечного середовища, охорони дитинства, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, техніки безпеки та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу.

2.10. Вжити заходів для притягнення до відповідальності осіб за неналежне виконання правил внутрішнього розпорядку, посадових обов'язків та неналежне ведення документації, пов'язаної з виконанням посадових обов'язків.

2.11. Інформацію про забезпечення виконання завдань, визначених у наказі, надсилати департаменту освіти і науки облдержадміністрації до 5 числа кожного місяця, що настає після завершення кварталу, в 2020 році.

3. Департаменту освіти і науки облдержадміністрації провести упродовж 2020 року вивчення роботи обласних закладів позашкільної освіти щодо організації фінансово-економічної діяльності, проведення навчально-виховних, інформаційно-методичних, організаційно-масових заходів, забезпечення участі у всеукраїнських організаційно-масових заходах з вихованцями та семінарах-практикумах для педагогічних працівників, узагальнені матеріали про підсумки якого розглянути у I кварталі 2021 року на засіданні колегії.

4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Директор департаменту

Ганна СОПКОВА